

TÁJÉKOZTATÓ

a nemzetközi pénzügyi tranzakciók teljesítésének adatvédelmi vonatkozásairól

Az európai bankok ügyfeleik nemzetközi átutalási megbízásainak teljesítéséhez a SWIFT nevű, belgiumi székhelyű cég SWIFTNet FIN szolgáltatását veszik igénybe. A SWIFT biztonsági okokból az óceán túlsó partján, az Egyesült Államokban is működtet egy biztonsági adatbázist (ún. tükör-adatbázis) arra az esetre, ha az európai adatbázis bármilyen okból megsérülne. Az operációs központban tárolt összes pénzügyi tranzakció, így az európai pénzügyi tranzakciók adatai is ezért az Egyesült Államok joghatósága alá tartoznak.

A 2001. szeptember 11-ei terrortámadást követően az Amerikai Egyesült Államok Kincstára (U.S. Department of the Treasury) megfelelő felhatalmazások alapján bevezette az ún. Terrorizmus finanszírozását nyomon követő Programot (Terrorist Finance Tracking Program — TFTP), amelynek keretében azonosítják és nyomon követik azokat a pénzügyi tranzakciókat, amelyek feltehetően terrorista cselekmények finanszírozásával állnak összefüggésben.

A tüköradatbázis – mivel az Egyesült Államok területén van -, a Program tárgyi hatálya alá tartozik. Ez azt jelenti, hogy az amerikai hatóságok a terrorizmus elleni harc céljából konkrét megkeresések kibocsátásával adott esetben hozzáférhetnek a tükör-adatbázisban tárolt személyes adatokhoz. Az így megismert adatokat az Egyesült Államok hatóságai akkor sem használhatják fel más célra, mint a terrorizmus elleni harc, ha az adatok nem terrorizmusra, hanem bármilyen más törvénytelen tevékenységre utalnak. A Program végrehajtása kapcsán nem történik sem adatbányászat, sem a tranzakciók algoritmikus vagy automatikus szűrése. Többszintű szigorú védelmi mechanizmusok biztosítják, hogy csak a terrorizmus elleni céllal történjék az adatkérés és a kinyert adatok felhasználása. Ezen túlmenően magának a SWIFT-nek a képviselői, auditorok és más független szervezetek – ideértve az Amerikai Egyesült Államok Kongresszusát is – ellenőrzik a fentiek megvalósulását.

Mindazonáltal az EU adatvédelmi direktívájában foglaltak teljesülésének ellenőrzésére hivatott, e célra felállított bizottság, az ún. Article 29 Working Party (a továbbiakban: 29-es Adatvédelmi Munkacsoport) vizsgálatot kezdeményezett amiatt, hogy a SWIFT-nek az Egyesült Államokban lévő adatfeldolgozó központja – az ottani törvényekkel összhangban - rendszeresen teljesíti az amerikai kincstár megkereséseit. A magyar adatvédelmi biztos is leszögezte, hogy a SWIFT által az USA Kincstára felé teljesített adatátadásai

eltérnek az eredeti adatkezelési céltól, ezért nincsenek összhangban az európai adatvédelmi szabályokkal, így a magyar szabályokkal sem.

A 29-es Adatvédelmi Munkacsoport és az egyes érintett tagállamok hatóságai tevékenységének köszönhetően máris jelentős előrelépést sikerült elérni a törvényes helyzet biztosításának terén. Emellett maga a SWIFT is sokat tett annak érdekében, hogy az általa nyújtott szolgáltatás az adatvédelmi kritériumoknak minél inkább megfeleljen. A megfelelő adatvédelmi szint biztosítása terén jelentőséggel bír, hogy a SWIFT 2007 júliusában kinyilvánította, hogy teljesíteni kívánja az ún. Safe Harbour (biztonságos kikötő) alapelveket*.

A Terrorizmus finanszírozását nyomon követő Program amerikai értékelés szerint hatékony eszköznek bizonyult amerikai és más polgárok, Amerika és más országok biztonságának védelmében. A terroristák ugyanis rendszeres átutalásokkal finanszírozzák fegyverbeszerzéseiket, új tagjaik kiképzését, utazásaikat, hamis okmányok beszerzését stb. A nemzetközi közösség és a nemzeti hatóságok is felismerték, hogy a pénz jelenti a terrorizmusnak az oxigént, ennek nyomon követése pedig hatékony eszköz a terrorizmus ellen. Az érintettek azon vannak, hogy az amerikai és az európai adatvédelmi normák különbözőségéből, illetve az előbbieket nyújtotta védelem alacsonyabb szintjéből adódó anomáliákat a fentiekben ismertetett mechanizmusok kiépítésével folyamatosan felszámolják. Ezekről az erőfeszítésekről mind a 29-es Adatvédelmi Munkacsoport, mind pedig a magyar adatvédelmi biztos elismerően nyilatkozott.

Kérjük, kísérje figyelemmel honlapunkat, ahol az ügy fejleményeiről folyamatos tájékoztatást adunk.

---

* A Bizottság határozata (2000. július 26.) a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján, az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma által kiadott "biztonságos kikötő" adatvédelmi elvek által biztosított védelem megfeleléséről és az ezzel kapcsolatos gyakran felvetődő kérdésekről

